

KIKÉPZÉS A SZÁVÁN

Babinecz János mk. alezredes, egyetemi adjunktus

ZMNE BJKMFK Műszaki tanszék

A ZMNE BJKMFK Műszaki tanszék oktatójaként több mint tíz éve oktatom – többek között – az átkelés tantárgyat, az építőmérnök szakos hallgatók, leendő műszaki tiszt kollegáink számára. 1999. júliusa és 2000. júniusa között, egy éven keresztül az a megtiszteltetés ért, hogy az SFOR Magyar Műszaki Kontingens pontonos századparancsnokaként szolgálhattam. Tapasztalataim, élményeim közül most a pontonos beosztásba került katonák horvátországi kiképzésének tapasztalatait szeretném megosztani az olvasókkal.

A SFOR Magyar Műszaki Kontingens zászlóalj állományába jelentkezők a hazai felkészítő foglalkozást követően a saját beosztásuknak megfelelően speciális, a hazaitól eltérő szakmai kiképzésben vesznek részt. Ezek a foglalkozások már a kiérkezés után a tábor területén illetve a hadszíntéren kiskihelyezés formájában valósulnak meg.

A kiskihelyezés helye Slavonski-Brod D-8 km, a Száva bal partján, ár ellen tábori körülmények között. A végrehajtás ütemei:

I. Előkészítő munkák:

- tervezési feladatok:
 - kiképzési terv elkészítése, (foglalkozási jegyek, munkajegyek)
 - szemrevételezés a tábor helyszínén, és a helyi előljárással való egyeztetés (polgármesteri hivatal, vízügy, határőrség)
- elméleti foglalkozás az állandó táborban valamint a technikai eszközök igénybevételeire való felkészítése, különböző anyagok, eszközök felvételezése, málházása.

II. Tábori körülmények között a kiképzés végrehajtása:

- menet végrehajtása a kihelyezés helyszínére: A végrehajtás eltért az átlagostól, mert hadszíntéren került végrehajtásra, így a menetrendet is ennek megfelelően kellett felépíteni (egy változat: - élbiztosítók – főerők oszlópa – logisztikai biztosítók – technikai zárórészleg – utóórs)

(Egyik alkalommal a terveknek megfelelően menetet hajtottunk végre a táborhelyre, amikor az autópálya egyhangúságát és az UAZ típusú terepjáró személygépkocsi motorjának monoton zúgását a MOTOROLLA rádióm hangja szakította meg helyettesem jelentésével: „- Felettesem jelentem, velem szemben ferde kellemetlen nedves pelyhek esnek.

- Vettem!”

Hamarosan egy igazi havazás közepette folytattuk utunkat.

- A táborhely tűzszerezés átvizsgálása, erről jegyzőkönyv elkészítése és a kihelyezés parancsnokának az eredmény jelentése. A menetszlop megérkezésekor a kiérkező állományt a tűzszerezés járőrparancsnok beirányította az aknamentesített, átvizsgált területre.
- A következő mozzanat a tábor kialakítása, amely magába foglalta a tábor őrzés-védelmének megszervezését – szolgálati helyek (őrség, táborügyeletes) sátorhelyének kijelölését – a személyi állomány pihenő és mosdósátrajainak felállítását – egészségügyi részleg kiépítését – logisztikai blokk berendezését – technikai eszközök elhelyezését.

Vázlat a tábor elhelyezéséről:

Miután a tábor elkészült a személyállomány sorakoztatásával a kihelyezés parancsnokának a tábori elhelyezésre és kiképzésre vonatkozó parancsának ismertetésével kezdetét vette a szakmai kiképzés. Az elkövetkezendő egy hét feladata az volt, hogy a személyi állomány a pontonos hidász szakma feladatait készségszinten elsajátítsa. Kezdetben az egyes katonák számmunkájának,

részlegfeladatok, komplex feladatként – deszant – komp – hídátkelőhely menetből történő berendezése, fenntartása harci körülmények között.

A végrehajtást nehezítették a következők:

- az ismeretlen helyszín (terep, környezet, a Száva, mint folyóakadály)
- a folyópart aknásítottsága bár sárga szalaggal jelezve volt, de a vízszint ingadozása miatt nem biztos, hogy csak ott volt akna, ahol jelezve volt
- az életvédő egyéni felszerelés viselése, ami plusz kilógrammokat jelentett

A kiképzési napok délutáni programja kisgépközlelői tanfolyam keretei között történt. Kiképzést kaptak: BMK-130, CS-40, benzinmotoros láncfűrész kezeléséből. Technikai ismeretből és gyakorlati végrehajtásból a tanfolyam végén vizsgát tettek, és az eredményesen vizsgázók gépközlelői igazolványt kaptak.

Ezen a kihelyezésen az amerikaiak kérésére közös kiképzést hajtottunk végre a Tuzlában állomásozó amerikai műszaki szakasszal. Ez igazán örvendetes volt, mert a saját katonáinkra ösztönzően hatott a közös munka és a szakmai büszkeség. A részlegek kialakítása a következő képen volt: - egy fő gépkocsivezető (magyar) – kettő fő pontonos katona (ebből az egyik amerikai volt), valamint a BMK-130 tolóhajó-kezelő egyike is amerikai volt. Az érkező amerikai szakasz parancsnoka igen katonásan jelentkezett nálam, jelentette a szakasz létszámát és technikai eszközeit. Amint végignézttem rajtuk, arra lettem figyelmes, hogy az egyik fiatal hadnagy hátán egy üvegezett doboz, vagy szekrényke van. Tolmács segítségével érdeklődtem a doboz –mint kiderült – tartalma, rendeltetése felől. A parancsnokuk elmondta, hogy a zászlóaljuk 1846-ban alakult, s számtalan külföldi feladaton vett részt, és mindenben az első helyen áll. A doboz tartalma egy vár makettje bástyákkal – amely a zászlóalj amulettje -, amit a kialakult szokások szerint a legfiatalabb hadnagy köteles egy évig őrizni, bárhová megy is a zászlóalj. Egy év után át kell adnia, és a dobozon

vagy a maketten minden őrzőnek újítást kell eszközölnie a legkisebb mértékben. Magam részéről ezt igen jónak tartom, mert érzelmileg is köti a fiatal tisztet alakulatához, és fokozza a katonai erényeket.

A kihelyezés végére feladatainkat teljesítettük. Az amerikai szakasz kiképzése sikeres volt. A kiképzést követően parancsnokukat saját maguk által épített komppal forgalmazták át a Száván. A tuzlai műszaki zászlóalj parancsnoka eredményesnek tartotta a közös kiképzést, igen elismerően nyilatkozott a tapasztalt és látottakról.

III. A kihelyezés befejező mozzanata: A tábor felszámolása: - sátrak bontása – anyagok málházása – menet végrehajtása az alaptáborba (Okucaniba).

A kihelyezésen elsajátított fogások, módszerek képessé tették a pontonos-hidasz század katonáit, hogy a békemisszióban vállalt kötelezettségeiknek eleget tegyenek.